

Kommunal og regionaldepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Oslo, 12. februar 2008

REKLAMETÅRNENE I OSLO:

FORSTÅElsen AV PBL'S § 107, ANMODNING OM ENHETLIG RETTSOPPFATNING

Det vises til tidligere korrespondanse omkring forståelsen av Plan- og bygningslovens § 107 (undertegnede brev til KRd av 30/8-2006 – der det også vises til NOU 2005:12 - departementets svarbrev av 14/11-2006 (ref: 06/1018-GSI) samt telefonsamtale med departementets Grethe Sibbern i uke 5 2008).

REDEGJØRELSE FRA KRd (BREV AV 14/11-2006):

Det følger herav at skilt og reklame er å anse som midlertidige, søknadspliktige innretninger, og at kommunene i medhold av pbl § 107 har "... adgang til å gi pålegg om å fjerne eller endre innretninger som strider med materielle krav som følger av første ledd. Det følger av ordlyden at med unntak av innretninger der tillatelse er gitt for "et bestemt tidsrom", kan kommunen gi pålegg om fjerning eller endring dersom innretningen etter kommunens skjønn strider mot de materielle krav. Det har ikke vært hensikten å foreta endringer i bestemmelsen på dette punktet, men departementet er enig i at bestemmelsen bør klargjøres" (brev fra KRd av 14/11-2006).

Undertegnede velger å tolke denne avklaringen som værende den rådende rettsoppfatningen vedr. kommunenes adgang til å benytte pbl § 107 annet ledd til å håndtere skilt- og reklamesaker som etter kommunens skjønn strider mot lovens første ledd og/eller kommunal vedtekt til samme lovparagraf. Denne rettsoppfatningen ble for øvrig bekreftet av Fylkesmannen i Oslo og Akershus i sak fra 1995, der Oslo kommune påla fjerning av en reklamebjelke over Nedre Slottsgate, se vedlegg.

FYLKESMANNENS RETTSOPPFATNING (BREV AV 8/11 OG 28/11-2007):

I kontrast til rettsoppfatningen beskrevet over har to avgjørelser fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus høsten 2007 skapt usikkerhet omkring departementets syn. I sin avgjørelse av 8/11 opphever FM Oslo kommunes vedtak om fjerning av 40 reklametårn "på grunn av rettsanvendelsesfeil" ved å ha hjemlet vedtaket i pbl § 107, 2. ledd: "Det er den tekniske innretning som er søknadspliktig etter pbl. § 93 første ledd bokstav g, mens det skiftende reklamebudskapet faller utenfor søknadsplikten. Slik Fylkesmannen tolker pbl. § 107, hjemler bestemmelsen, dersom selve reklameinnretningen er omsøkt og godkjent, fjerning av det konkrete reklamebudskapet på innretningen dersom dette ikke er i tråd med bestemmelsens krav. Motsatt vil ikke bestemmelsen hjemle pålegg om fjerning av reklameinnretninger som er omsøkt og godkjent. Det bemerkes også at verken bestemmelsens forarbeider eller lovtek-

niske forhold tilsier at det har vært lovgivers intensjon at pbl. § 107 skulle hjemle den omgjøringsadgangen kommunen anfører” (brev av 8/11-2007 til Oslo kommune).

Videre bemerker Fylkesmannen at ”... kommunens syn om at tillatelser til reklameinstallasjoner fritt kan omgjøres dersom kommunen endrer sin oppfatning av tiltakets estetikk, vanskelig kan aksepteres uten videre. En slik tolkning vil være en markant utvidelse av kommunens omgjøringsadgang for én spesifikk type tiltak. Vernet for denne type tillatelser vil svekkes betydelig og risikoen ved å knytte investeringer til disse vil øke” (samme brev).

Nettopp dette poenget ble i undertegnedes brev av 30/8-2006 beskrevet i detalj, uten at departementet i sitt svar kommenterte dette som feil. Det kan følgelig virke som Fylkesmannen og departementet har svært ulike syn på akkurat denne delen av pbl § 107, 2. ledd.

BEHOV FOR ENHETLIG RETTSOPPFATNING:

Med Fylkesmannens avgjørelser høsten 2007 kan det virke som om det er i ferd med å bli etablert en ny rettsforståelse omkring spørsmålene om midlertidighet og kommunal adgang til å kunne følge lovens ordlyd om fjerning av tiltak i strid med materielle krav i pbl § 107, 1. ledd. Dette kan igjen åpne for en ny rettstilstand som departementet ikke har forutsatt, og ytterligere forvirring. En telefonsamtale med Fylkesmannens saksbehandler Marius Vamnes supplerer et slikt syn: her fremkom det at Fylkesmannen er av den oppfatning at en tillatelse gitt i medhold av pbl § 93 g er å anse som en permanent tillatelse som ikke kan trekkes tilbake så lenge tillatelsen er gyldig.

Det skulle være åpenbart at KRD's syn i brevet av 14/11-2006 og Fylkesmannens syn forfektet i brevene av 8/11 og 28/11-2007 ikke begge kan være riktige.

Myndighetene har med flere kommunale og statlige veiledere og hefter de siste 15 årene gjort mye for å heve kompetansen hos både kommuner og tiltakshavere når det gjelder utendørs skilt og reklame. Dette er blitt gjort for å skape større forståelse og mer enhetlig praksis rundt denne litt spesielle problematikken, og for å sikre forutsigbarhet i saksbehandlingen av skilt- og reklamesaker på alle nivåer. For å unngå at tiltakshavere, kommuner og fylkesmenn må forholde seg til divergerende geografisk bestemte oppfatninger, tillater jeg meg å be om at departementet foranledninger enhetlig rettsoppfatning i alle fylker.

mvh

Morten I Kerr
rådgiver

Kopi til:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Plan- og bygningsetaten i Oslo, boks 364 Sentrum, 0102 OSLO

Vedlegg:

Brev av 30/8-2006 til KRD
Brev av 14/11-2006 fra KRD
Brev av 8/11-2007 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus til Oslo kommune
Brev av 28/11-2007 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus til Oslo kommune
div. dokumenter fra tidligere klagesak